

Symtom- kollen

**Din guide vid akuta
tillstånd och vid
övriga förändringar
i hälsotillståndet**

Vård- och omsorgsförvaltningen
april 2023

Hälso- och sjukvården i
Sundsvalls kommun har en egen
webbsida med information om
rutiner, riktlinjer och blanketter

**[sundsvall.se/omsorg-och-hjalp/
halso--och-sjukvard-tandvard/
hos-personalwebb](https://sundsvall.se/omsorg-och-hjalp/halso--och-sjukvard-tandvard/hos-personalwebb)**

Rutiner vid kontakt med hälso- och sjukvård

I kommunens särskilda boenden, i hemsjukvård och dagverksamheter har kommunen hälso- och sjukvårdsansvar.

Sjuksköterska ska alltid kontaktas om:

- en patients fysiska eller psykiska tillstånd försämras,
- om patienten har fallit,
- om osäkerhet finns kring läkemedelshantering,
- hur en hälso- och sjukvårdsuppgift ska utföras och
- alltid före läkemedel vid behov ska ges till patient.

Vid akuta tillstånd ring SOS alarm 112 – därefter kontaktas sjuksköterska

Vid icke akuta ärenden och när kontakt med sjuksköterska misslyckas – ring Sjukvårdsrådgivningen 1177 för råd.

SBAR är ett sätt att kommunicera strukturerat i vården. Om vårdpersonalen använder SBAR för att strukturera samtalen minskar riskerna för att information glöms bort eller misstolkas – vilket minskar risken för vårdskador.

S = situation

Presentation av dig själv med namn, titel, område och av vårdtagaren med namn, ålder och personnummer, adress. Vad är anledning till kontakten?

B = bakgrund

Kort relevant sjukhistoria, pågående ohälsoproblem, pågående vård- och omsorgsplan, aktuell läkemedelslista, eventuell ADL, eventuella allergier, smittorisk.

A = aktuellt tillstånd

Beskriv och rapportera fakta om nuläget gällande allmän-tillståndet: Det kan vara temperatur (feber), puls, blodtryck, andningsfrekvens, medvetandegrad samt eventuellt blodsocker. Vid buksmärta är det viktigt att veta om vårdtagaren kan kissa och utesluta eventuell förstoppning. Vid fall/skelettskada: felställning, smärta vid förflyttning. Ge en rimlig tolkning av problemet.

R = rekommendation

Jag vill ha hjälp med bedömning, behandling, ordination eller hembesök av sjuksköterska för bedömning av patientens ohälsa.

Avsluta med att bekräfta åtgärden.

Finns fler frågor?

Är vi överens om vad som ska göras?

Symtomkollen

**Vid akuta tillstånd
ring 112 direkt**

Vid övriga förändringar i hälsotillståndet
– utför observationerna under aktuell
symtombild och **kontakta sjuksköterska
medan du är kvar hos personen.**

Ha personnummer och läkemedelslista
till hands när du ringer!

Kan personen själv prata i telefonen med
sjuksköterskan? Försök annars att
**förmedla personens egen beskrivning av
problemet** så långt det är möjligt!

Hur upplever du personens vakenhet?

En bedömning av hur vaken en person är kan vara viktigt när sjuksköterska ska bedöma hur akut en händelse är inför ett hembesök.

RLS-skalan (Reaction Level Scale) graderar en patients medvetandegrad från full vakenhet till djup medvetslöshet.

Personen är kontaktbar:

RLS 1 = fullt vaken

RLS 2 = slö eller oklar

RLS 3 = mycket slö eller oklar

Personen är inte kontaktbar:

RLS 4–8 = personen inte kontaktbar

Symtombilder

1: Andningsbesvär	8
2: Bröstsmärta	9
3: Fall	10
4: Febersymtom	11
5: Förändrat beteende	12
6: Kräkningar	13
7: Ont i magen	14
8: Svullna ben	15
9: Urinvägsbesvär	16
10: Yrsel	17

1: Andningsbesvär

Kontakta sjuksköterska medan du är kvar hos personen och ha personnummer och läkemedelslista till hands när du ringer.

- När började andningsbesvären?
- Liknande besvär tidigare?
- Hur beskriver personen besvären?
- Blek, kallsvettig, orkeslös?
- Hur låter andningen?
Pipig, rosslig, tät?
- Kan personen prata utan att bli andfådd?
- Andningsbesvär i vila?
- Har personen ont någonstans?
- Febersymtom – fryser/svettas, värk i kroppen, orkeslöshet?

2: Bröstsmärta

Kontakta sjuksköterska medan du är kvar hos personen och ha personnummer och läkemedelslista till hands när du ringer.

- När började bröstsmärtan?
- Liknande bröstsmärta tidigare?
- Hur beskriver personen bröstsmärtan?
- Blek, kallsvettig?
- Smärta som strålar ut åt halsen, ryggen eller armarna?
- Andningsbesvär?
- Plötslig orkeslöshet?
- Illamående?
- Ont i magen?
- Gör det ont i vila eller bara vid rörelse?

3: Fall

Kontakta sjuksköterska medan du är kvar hos personen och ha personnummer och läkemedelslista till hands när du ringer.

- Vad har hänt?
- Hur mådde personen före fallet?
- Hur mår personen efter fallet?
- Blek, kallsvettig, orkeslös?
- Kan personen röra på armar och ben vid försiktig kontroll av rörelse?
- Felställning av någon kroppsdel?
- Har personen slagit huvudet, eller har sår eller bula?
- Var har personen mest ont?

4: Febersymtom

fryser/svettas, värk i kroppen, orkeslöshet

Kontakta sjuksköterska medan du är kvar hos personen och ha personnummer och läkemedelslista till hands när du ringer.

- Temperatur? (om termometer finns)
- När började symtomen?
- Blek, kallsvettig, orkeslös?
- Frossa/skakar?
- Andningsbesvär?
- Urinvägsbesvär?
- Ont i magen?
- Ont i huvudet?
- Hudrodnad?
- Sår?

5: Förändrat beteende

Kontakta sjuksköterska medan du är kvar hos personen och ha personnummer och läkemedelslista till hands när du ringer.

- Vad är det som är förändrat?
- Förvirrad? Orolig?
- Nyttillkommen smärta?
- Febersymtom – fryser/svettas, värk i kroppen, orkeslöshet?
- Svårare att hitta ord än normalt?
- Nyttillkommen snedhet i ansiktet?
- Nyttillkommen svaghet i ena armen och/eller benet?
- Tidigare fall? Slagit huvudet?
- Urinvägsbesvär?
- När bajsade personen senast?
- Diabetiker – kontrollera blodsocker!

6: Kräkningar

Kontakta sjuksköterska medan du är kvar hos personen och ha personnummer och läkemedelslista till hands när du ringer.

- När började kräkningarna?
- Hur ser kräkningen ut?
- Bröstsmärta?
- Blek, kallsvettig, orkeslös?
- Ont i magen?
- Ont i huvudet?
- Yrsel?
- Febersymtom – fryser/svettas, värk i kroppen, orkeslöshet?
- När bajsade personen senast?
- Tidigare fall? Slagit huvudet?
- Diabetiker – kontrollera blodsocker!

7: Ont i magen

Kontakta sjuksköterska medan du är kvar hos personen och ha personnummer och läkemedelslista till hands när du ringer.

- När började symtomen?
- Liknande symtom tidigare?
- Hur beskriver personen smärtan?
- Var i magen gör det ont?
- Gör det ont hela tiden?
- Blek, kallsvettig, orkeslös?
- Febersymtom – fryser/svettas, värk i kroppen, orkeslöshet?
- Kräkningar?
- Har personen ätit?
- Kan personen kissa?
- När bajsade personen senast?

8: Svullna ben

Kontakta sjuksköterska medan du är kvar hos personen och ha personnummer och läkemedelslista till hands när du ringer.

- När började symtomen?
- Är båda benen lika svullna?
- Känn om det är olika temperatur på benen? Varma? Kalla?
- Hudrodnad?
- Ont i något ben?
- Sår?

9: Urinvägsbesvär

Kontakta sjuksköterska medan du är kvar hos personen och ha personnummer och läkemedelslista till hands när du ringer.

- När började besvären?
- Hur beskriver personen besvären?
- Kan personen kissa? Mängd?
- Febersymtom – fryser/svettas, värk i kroppen, orkeslöshet?
- Temperatur? (om termometer finns)
- Ont i magen?
- Ont i nedre delen av ryggen?
- Blod i urinen?

10: Yrsel

Kontakta sjuksköterska medan du är kvar hos personen och ha personnummer och läkemedelslista till hands när du ringer.

- När började yrseln?
- Liknande yrsel tidigare?
- Hur beskriver personen yrseln?
- Svårare att hitta ord än normalt?
- Nyttillkommen snedhet i ansiktet?
- Nyttillkommen svaghet i ena armen och/eller benet?
- Svimmingskänsla?
- Nyttillkommen smärta?
- Blek, kallsvettig, orkeslös?
- Tidigare fall? Slagit huvudet?
- Febersymtom – fryser/svettas, värk i kroppen, orkeslöshet?

